

Matjaž Župančič: Vladimir

Avtor: Miha Faganel, G 4. B
Mentorica: Mojca Stare Aljaž, prof.

O avtorju

- Rojen 26. aprila 1959, Ljubljana
- 1977 končal Gimnazijo Vič, vpiše na dramaturgijo
- 2. letnik prepiše na študij režije, konča 1981
- Prva režija v Eksperimentalnem gledališču Glej
- Ob podpori British Councila preživi študijsko leto v Londonu
- 1983-85 umetniški vodja Glej
- 1985 mednarodni gledališki festival v Sydneyju
- 1989 se zaposli na AGRFT, oddelek za gledališko režijo
- Dramski pisec, režiser in profesor režije



Dela

Drame:

- Izganjalci hudiča, Slastni mrlič, Nemir, Vladimir (Grum) , Ubijalci muh, Goli pianist ali Mala nočna muzika (Grum) , Hodnik, Bolje bič v roki kot tat na strehi, Igra s pari, Razred (Grum), Reklame, seks in požrtija, Shocking Shopping (Grum), Marsikaj (Grum)

Romana:

- Obiskovalec, Sence v očesu (kresnik)

Stil

Problemi sodobnega sveta in bivanjske prakse:

- Potrošništvo
- Vdiranje v zasebnost
- Odtujenost
- Nasilje
- Moč medijev
- Praznih medsebojnih odnosov
- Nasprotja, ki vodijo v nasilje
- Iskanje lastne identitete
- Karierizem
- Manipulacija

Vsaki temi poišče posebno dramsko obliko in slog

Razcepljeni liki, razumu zoperstavi nejasni notranji občutek

Kratek, preprost, sproščen dialog

Obnova

5 ločenih časovnih enot

1.

- Seznanitev z osebami
- Nedeljsko jutro, prihaja nov sostanovalec
- Oddaja zadnje sobe zaradi denarnih stisk
- “avdicija” za podnajemnika, pride starejši gospod in ne študent
- Odločitev za 2:1

2.

- Vladimir pospravlja in popravlja po stanovanju
- Pripravlja zajtrk, kuha kavo, figurice povsod
- Miki pred izpitom ne najde zapiskov zaradi novega reda
- Maša pomiri Mikija
- Vladimir se vrne in podari darilo Maši (kladivo)
- Aleš pride domov vznemirjen, grozi mu človek od katerega si je sposodil denar
- Vladimir preslišal pogovor in ponudil svojo pomoč
- Maša je poslana v lekarno
- Vladimir pove o zbližanosti Maše in Mikija

3.

- Aleš navdušen nad Vladimirjem opraviлом z izterjevalcem
- Maši se to zdi nespodobno
- Miki naredi izpit in vabi na morje
- Aleš grobo zavrne
- Miki sluti Vladimirja za grobost
- Prepirl med njima se konča z odselitvijo Mikija
- Vladimir Maši predlaga naj pazi na kolo

4.

- Maši ukradejo kolo
- Oddaja Mikijeve sobe Vladimirju
- Vladimir prepričuje Aleša naj bo bolj strog z Mašo
- Miki po telefonu Alešu razkrije Vladimirjevo preteklost (umor mladoletnika, zapor)
- Maša želi odselitev Vladimirja in zagrozi Alešu s prekinitvijo zveze

5.

- Maša pride pijana domov
- Telefonski pogovor z Mikijem (skrb Mikija, Mašina apatija do šole)
- Pogovor med Mašo in Vladimirjem
- Maša pove svoje mnenje o njem in zahteva odselitev
- Ta tega ne dojame, Maše se zdi pogovor brezvezen
- Se razburi, ko Maša razbije njegov kipec
- Pretep Maše, vstop Aleša in odločitev za obračun z Vladimirjem
- Vladimir se iz svoje sobe vrne v uniformi varnostnika in priklene Aleša
- Miki pride in se vrže na Vladimirja
- Aleš se vmes osvobodi in Vladimirja s kladivom dvakrat po glavi udari

Odlomek

MAŠA: Aleš ima prav. Ena soba je prosta. In dokler si ne najde stalne službe ...

ALEŠ: ... in vidva končno doktorirata ...

MIKI: Namesto zajtrka cinizem. Ni čudno, da sem tako suh.

MAŠA: Tip bo kmalu tukaj.

MIKI: Samo ne razumem, kaj imam jaz pri tem.

MAŠA: Ne bit siten, Miki.

ALEŠ: Ja. Spij kavo in ne bit siten.

MIKI: A ne vidiš, da me zeza.

ALEŠ: Kdo zeza? Je pač tako, da imamo eno sobo prosto in da rabimo denar. Kaj je to takega?

MIKI: Saj.

MAŠA: Sploh pa ni rečeno, da ga bomo vzeli.

MIKI: Zakaj ne bi raje vzeli kakšne punce? Takoj sodelujem.

ALEŠ: Opa, Miki. Ne bit rasist. Ne bom pozabil, ko sem štopal ...

MIKI: Ne spet te žalostne zgodbe.

ALEŠ: ... in sem stal cel jeben dan na soncu, curice so pa prihajale in dobivale štope, še preden so dvignile prst.

MIKI: Solze mi kapljajo v kavo.

ALEŠ: Samo malo so pomigale z ritko, ali pa še to ne ...

MIKI: Bi pa še ti malo pomigal. A zdaj bojo pa ženske krive, če si sam grd.

ALEŠ: Šuti, pederu.

MIKI: A mu poveva za naju, Maša? Enkrat mora zvedet.

MAŠA: Avdicija. To je zabavno. Naredimo avdicijo in potem glasujemo.

ALEŠ: No ja, ne glih avdicija, če imaš samo enega kandidata.

MIKI: Mogoče je pa shizofrenik.

ALEŠ: Zdaj pa končno povej, če misliš sodelovat.

MIKI: Vaju to res zabava, kaj. Ne mi zamerit, ampak ta kava je zanič ... Sploh sem pa zadnjič bral, da ni dobra za kosti.

MAŠA: Tukaj ga bomo posedli in potem mu bo vsak postavil nekaj vprašanj.

Analiza

- Dogajalni čas: sedanost
- Dogajalni prostor: stanovanje
- Osebe:
 - Aleš M. (21, brezposeln)
 - Maša T. (20, študentka)
 - Miki B. (20, študent)
 - Vladimir D. (55, bivši varnostnik)
- Kronološki potek
- Humorni, realističen začetek -> srhljiv konec
- Stopnjevanje napetosti (skrivnost Vladimirja)
- Tragičen konec (ni klasična tragedija)
- Psihološka srhljivka

Analiza

- Veristični slog
- Pogovorni jezik mladih, vulgarizmi, kletvice, sodobne popačenke, nasprotju s starejšim pogovornim jezikom
- Vladimir vsiljuje svoje vrednote, paradoks (verjame da ima prav), mladi ne sprejmejo
- Mladi trije v prijetni, neformalni skupnosti, zanemarjeno stanovanje, skrbi študenta
- Vladimir, tujec, težko otroštvo (izoblikuje odnose), travma umora mladoletnika
- Aleš najemnik stanovanja, obremenjen z odgovornostjo (denar) in odsotnostjo očeta (sprejme Vladimirja)
- "Obstajajo okoliščine, v katerih lahko vsak človek postane nasilen"
- Dvojnost človeških odnosov (dobri namen, slaba izvedba)

Vrednotenje

- Vladi mir
- Kot izsek iz realnega sveta
- Stiske moderne družbe

Viri

Zupančič, Matjaž: Vladimir, DZS, Lj. 2007, zbirka Klasje, spremna beseda Darja dominkuš

https://sl.wikipedia.org/wiki/Matja%C5%BE_Zupan%C4%8Di%C4%8D

Pavlič, Darja. 2011. Umetnost besede: berilo 4: učbenik za slovenščino - književnost v 4. letniku gimnazij in štiriletnih strokovnih srednjih šol. Ljubljana: Mladinska knjiga

Hvala za pozornost